

Kernavė. Nuotrauka iš RKIC archyvo

(Atkelta iš 5 p.)

XI–XII a. – Lietuvos ūkininkai pradeda naudoti dvilaukė ir trilaukė sėjomainą.

XI–XII a. – Atsirado sukamosios girnos. Ūkiuose buvo pradėti laikyti naminiai paukščiai – vištos, antys.

XI–XII a. – Kalvystė atsiskyrė nuo kitų amatų.

XII a. – Pradėta naudoti įagrė, kuri ne tik pureną dirvą, bet ir apversdavo velėną.

XIII AMPIUS

1201 m. – Dauguvos upės pietuose vokiečių riteriai ėkūrė Rygos miestą.

1202 m. – Įsteigtas Kristaus riterių brolijos (Kalavijuočių) ordinas.

1219 m. – 21 Lietuvos ir baltijos kunigaikštis sudarė sutartį su Haliėvoluinės kunigaikštystės Mindaugas minimas tarp vyresniojo kunigaikščio. Iš šios sutarties matyti, kad baltijos stipriausi kunigaikščiai buvo Gedvilas ir Vyktas, savo valdas turėję vakarinėje arba pietinėje baltijos dalyje.

1226 m. – Kulmo žemėje (Prūsija) buvo pradėtas formuoti Krypjuočių ordinas.

1228 m. – Krypjuočių ordinas ėsikūrė Pabaltijyje.

1230 m. – Popiepius Grigalius IX patvirtino Ėvė. Mergelės Marijos ordino (Vokiečių ordino) perkėlimą į Pabaltiją.

Popiepius Grigalius IX bule paskelbtas pirmasis krypjuočių pygis prieš lietuvius.

1236–1263 m. – Lietuvos didpiojo kunigaikščio Mindaugo valdymo laikotarpis.

1236 m. – Ėvyko Saulės muĖis.

1236 m. – Prie Ėiaulio (Saulė) Ėvyko Saulės muĖis, kuriame žemaičiai (spėjama, kad jiems vadovavo žemaičių kunigaikštis Vyktas) Ėveikė Kalavijuočių ordiną. Po šio muĖio praėjus aštuoneriems mėnesiams Ėvyko kalavijuočių ir krypjuočių politinis susijungimas. Teritorinai susijungimā Ordinas tikėjosi Ėvykdyti per žemaičių žemę. Žemaičių sėkmė Saulės muĖyje daugiausia lėmė

tai, kad tuo metu Ėiaurės ir vakarų žemaičiai palaikė glaudpius ryĖius ir vieni kitiems padėjo. Toks jė bendradarbiavimas pastebimas ir kovose prieš Mindaugą.

1248–1252 m. – Lietuvoje vykstant vi-
daus karui, žemaitija suskilo į dvi stovyklas. Vykinto pusėje prieš Mindaugą kovėsi tik vakarų žemaičiai. Šis karas padarė didelę Ėtaką žemaičių kunigaikĖiams, nes vėliau Ėie kunigaikĖiai vis reėiau bėmini-
mi oficialiuose raĖtuose, o iĖkyla didpiojai.

1251 m. – Pakrikėtytas Lietuvos kunigaikštis Mindaugas.

1252 m. – Ėkurta Klaipėda.

1253 m. – Atsinaujino žemaičių kovos su Livonijos ordinu.

1253 m. liepos 6 d. – Lietuvos valstybės ėkūrimo diena – Lietuvos didysis kunigaikštis Mindaugas karėnuotas Lietuvos karaliumi.

1253–1254 m. – Mindaugo kariuomenė kovoja su totoriais.

1254 m. rugsėjo 3 d. – Ėkurta Lietuvos bapnytinė provincija. Lietuvos vyskupu ėventintas kunigas Kristijonas, tiesiogiai pavaldus popiepiui.

1255 m. kovo 6 d. – Popiepius patvirtino Mindaugo upkariautus Rusijos plotus.

1255 m. – Žemaičiai jungtiniai pajėgė vadu iĖsirinko kunigaikštį Alminā. Ėjoje suėigoje jis suformulavo visā politinā programā, kurioje buvo numatyti ne tik konkretūs žemaičių veiksmai, bet ir tolimesni šio veiksmaė tikslai.

1260 m. liepos 13 d. – Ėvyko Durbės muĖis. Po šio pralaimėto muĖio Krypjuočių ordinas ilgai nebekėlė grėsmės Lietuvai.

1260–1274 m. – Vykė Didysis prūsai, vadovaujami Herkaus Manto kovojo prieš Krypjuočių ordinā.

1261 m. vasaros pabaiga – 1261 m. rudens pradžia – žemaičiai pripapino Mindaugo valdžia.

1261 m. – Mindaugas pradėjo karā prieš Livonijā.

1263 m. rugsėjo 12 d. – Agluonoje buvo

nubudytas Mindaugas ir du jo sūnūs. Lietuva tapo Lietuvos Didpioja KunigaikĖtystė (LDK).

1263–1795 m. – Lietuvos Didpiosios KunigaikĖtystės gyvavimo metai.

1264–1267 m. – Lietuvos didpiojo kunigaikĖio VaiĖelgos (VaiĖvilko) valdymo laikotarpis.

1267–1269 m. – Ėvarno valdymo laikotarpis.

1267 m. – Galutinai pavergiami kurĖiai.

1269–1282 m. – Lietuvos didpiojo kunigaikĖio Traidenio valdymo laikotarpis.

1270 m. vasario 16 d. – Ėvyko Karusės ledo muĖis. Jo metu lietuviai XIII a. – pasiekė treėiā iĖ svarbiausio savo pergaliė prieš Livonijā.

1274 m. balandpio mėn. – 1270 m. – Vykė Lietuvos karas su jungtinėmis Haliėvoluinės jėgomis. Jo metu buvo magistras ir 71 Vokiečių ordino riteris.

1279 m. kovo 5 d. – Vykė ĖĖradės muĖis su Livonijos Ordinu.

Apie 1282–1285 m. – Lietuvos didpiojo kunigaikĖio Daumanto valdymo metai.

1282 m. – Krypjuočių ordinas priėjo prie Nemuno ir pradėjo pulsti Lietuvā.

1284 m. – Lietuviai uppuolė Lenkijā.

1285–1292 m. – Lietuvā valdė Lietuvos didysis kunigaikštis Pukuveras-Butvydas (Butigeidpio brolis) kartu su broliu Pukuveru-Butvydu, Vytenio ir Gedimino tėvu.

1289–1294 m. – Lietuvos didpiojo kunigaikĖio Pukuverio-Butvydo valdymo laikotarpis.

1295 m. – Prasidėjo nauja krypjuočių puolimė banga iĖ pietė ir vakarė.

1295 m. – (1259 m.), 1315 m. – (1316 m.) Lietuvos didpiojo kunigaikĖio Vytenio (Pukuvero-Butvydo sūnus) valdymo laikotarpis.

1298 m. kovo mėn. – Sudaryta Lietuvos didpiojo kunigaikĖio Vytenio sutartis su Rygos miestu bendrai kovai su Ordinu.

1298 m. – Lietuvio pygis į Livonijā.

1298 m. – Vytenio sąjunga su Rygos arkivyskupu.

XIII–XIV a. Lietuvos sostinė, svarbiausias miestas buvo Kernavė.

XIV AMPIUS

1305 m. – Istoriniuose Ėaltiniuose pirmā kartā paminėta Gedimino pilis (dabartinis Kvėdarnos piliakalnis).

1307 m. – Lietuvos didysis kunigaikštis Vytenis prie LDK prijungė Polockā bei Polocko

(Nukelta į 8 p.)